

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ—GHERLA CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiunile se primesc după învolyat.

Partea oficială.

Hirotonire.

În ziua de 29 August a. c., sărbătoarea Tăierii Capului Sfântului Ioan Botezătorul a fost hirotonit întru *ipodiacon și diacon* în biserica din Abrud, iar Duminecă, la 30 August a. c. în biserica din Câmpeni întru *preot* clericul absolvent *Andrei Plaian*.

Gherla, la 12 Septembrie 1931.

Nr. 4774.

În ziua de Duminecă, 15 Septembrie a fost hirotonit întru *ipodiacon și diacon*, iar în ziua de 14 Septembrie a. c., sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci, la Sfânta Mănăstire dela Strâmbu, întru *preot*, clericul absolvent *Atanasie Oniga*.

Gherla, la 15 Septembrie 1931.

Nr. 5050.

Numiri.

Onoratul *Victor Pop*, administrator local în Fildul de jos, este numit în aceeași calitate la parohia *Fildul de mijloc* (D. Huedinului).

Din șed. conz. 12 Septembrie 1931.

Nr. 5062.

Onoratul *Nicolae Hațegan*, preot nouhirotont, este numit *administrator local* la parohia *Cornești* (D. Cluj-Mănăstur).

Din șed. conz. 12 Sept. 1931.

Nr. 5203.

Constituirea forurilor protopopești matrimoniale.

Invităm prin acestea pe toți Venerații Frați purtători ai oficiilor protopopești să facă propunere pentru constituirea forului protopopesco matrimonial delegat de la instanță al tractului pe care îl administrează.

Noua arondare a tractelor face necesară această nouă constituire a forurilor matrimoniale.

Propunerile în scris vor trebui să între la acest Ordinariat până la 15 Oct. 1931.

Din șed. conz. 12 Sept. 1931.

Nr. 5176

Taxele protopopești.

Mult Onorații Frați protopopi și purtători ai oficiilor protopopești sunt invitați prin acestea să înainteze acestui Ordinariat până la data de 15 Oct. 1931 conspectul detaliat al taxelor protopopești de orice natură în uz a se percepe în tractul propriu cu prilejul inspecțiilor catehetice, revizuirii rațiunilor, vizitațiilor, introducerilor de preot, matrimoniale și altele, dacă ar fi.

Din șed. conz. 12 Sept. 1931.

Nr. 5175.

Nouile gradații la salariile preoțești.

Onorații Frați preoți, cari în cursul anului au împlinit 5, 10, 15 sau 20 ani de funcțiune și au drept la gradații superioare, să raporteze aceasta Ordinariatului în termen de 10 zile.

Gherla, la 20 Septembrie 1931.

Nr. 5202.

Episcop Dr. Iuliu Hossu

Partea neoficiala.

Peregrinajul credincioșilor la Sfânta Mănăstire din Nicula Gherlei la 15 August (Sf. Maria).

— O rapsodie a poporului românesc în credința de Dumnezeu și Biserica Sa. —

Dupăce istoria timpurilor trecute și de azi, a putut ca să eternizeze în slovele nemuritoare ale ei, cumcă Poporul Român a fost întotdeauna straja de pază a credinței și a iurii de Dumnezeu, a religiei și Bisericii Lui și că orice timpuri de grele încercări, acest popor, le-a învins, unți în cugețele lor curate, în jurul Bisericii, cu sâmburele credinței nestrămutate, în tot ceea ce a moștenit din tezaurul scump, sfânt și neprihănit al părinților săi, — cu acest „sâmbure”, sfânt, veșnic încolțit în sufletele lor demulțori amărite, care încolțire, a acestei credințe a lui, în jurul acestei Biserici, l-a crescut tot mai mare tot mai falnic și mai dârș își întindea ramurile acestui arbore din acel sâmbure încolțit, care, veșnic l-a păstrat, apoi, totdeauna „verde”, îngrijit și dacă de-atâtea ori, i a udat tulpina și rădăcinile cu lacrimile lui, amare — acest popor credincios și îndelung răbdător — apoi, poate, tot de-atâtea ori, își avea răspunsul clar și sonor al conștiinței lui, care se împreuna cu glasul cuvintelor din Evanghelie, rostite prin gura duhovnicului lor, din ușa micului și modestului altar, a cuvintelor dumnezeiești: „*Cine va răbda până la sfârșit, acela se-va mântui*” și acestea sfinte și dumnezeiești cuvinte, se isbeau cu atâta putere în inimile ingenunchiate, vârsând lacrimile de ușurare, sub patrafirul făcător de minuni, și astfel ecoul vibrător al cuvintelor pecetluite în sufletele atâtor și atâtor credincioși trăia și vibra în continuu, nu numai acolo, în fața altarului de lemn, încrustat a bisericuței joase, parfumată cu mirosul tămâiei și a busuiocului înfășurat în basmana femeilor evlavioase, smerite în fața icoanei vechi, șterse a Preacuratei Vergure Maria cu Pruncul Ei, dulcele Isus, ori a icoanei cu simbolul Răstignirii, spre care, atâția ochi umezi, se înălțau, contemplând, sau punându-și necazurile lor, alături de aceste suferinți ale Acelui cu cunoa de spini pe fruntea lui prelinșă de șiroaiele de sânge, cu mâinele-I legate în lanțurile groase, arătând atâta suferință, atâta chinzai, făcându-se pe Sine, de atâta „exemplu”, arătând întregii omeniri (alea suferinții, a darurilor, întru cari, El, a în-

teles toată filosofia „iubirii”, a iubirii de-aproapelui a iertării celor, cari îi greșeau. Și astfel, acest popor, căruia îi vibra veșnic cuvintele Celui răstignit, auzite din gura duhovnicului lor, în bisericuța din bărne,

acest popor românesc pleca la casa lui, ușurat, mângăiat și fericit — înțelegând că suferințele lui nici când nu se pot asemăna și compara cu suferințele Aceluia, care a murit pentru „*Mântuirea Omenimei*” rea și răcică, și pe drumul dela biserică și până la casa lui acoperită cu stuf, nu înceta de a medita și de a p trunde cât mai adânc, cele auzite în locașul lor de închinare și, dacă peste săptămâna de muncă, după brasdele plugului, din zuorii dimineții și până seara târziu, în largul câmpului, întovărășit de cipcărlia, care înălța un imn ridicându-se către Dumnezeu, acest popor, întovărășit cu „glia sfântă” a lui, cu natura, și împrietenit cu această păsărică atât de mică, care laudă pe Dumnezeu și Făcătorul ei, imită pe această pasăre atât când își punea plugul în brasdă... cât și când îl scolea obosit, zicând — făcându-și două-trei cruci: — „Doamne ajută” și „Doamne, mulțumescu-Ți”; și, dacă aștepta cu drag o altă Duminecă, n'o aștepta atât pentru odihna trupului lui obosit, cât o aștepta ca iarăși să-se afle acolo, unde fericit îi ducă toată suspinele ieșite din sufletul lui, din inima lui simțitoare și îndelung răbdătoare; atunci când acest popor era asuprit, batjocorit și speculat de streinii de legea, credința și neamul lui pe pământul și melegurile lui, de străbunii lui lăsat ca moștenire, a căror istorie dureroasă, le-a rămas din gură în gură, odată cu poveștile unui bunic cu părul senin, povestind nepoților, în serile de veghe, lucrând la opaiță cârpind o opincă spartă.. sau sfărământ grăunțe depe coceni, ca a doua zi să-l macine în rășnița de după ușa tinzii, or auzite din gura măicuței lor, care torcând fuiorul, ori lăna din caierul legat de prăjina răzimată în grindă, învărtea fusul mereu... mereu, în timp ce gândul și inima îi sburau îndărăt, la amintirile auzite și de ea dela bunicii ei, pe care azi, această măicuță le spunea copiilor ei, sub forma unei povești, cumcă

plaiurile acestea au fost „odată” ale noastre ale străbunilor noștri. Și atunci, în sufletele asuprite, incolțea acel sămbure stant al credinței, tot mai strâns; tot mai legat de nădejdea neclintită a împlinirii celor spuse de Domnul și izbăvitorul tuturor necăjiților, cari suferă pe nedreptul, și cu deviza sfințelor cuvinte care le răsună atât de stăruitor în urechi: *«Cine va răbda până la sfârșit, acela se va mântui»*. Au fost cuvinte scrise și săpate atât de adânc în sufletul acestui popor românesc, încât nu s'a îndoit nici o clipă măcar, că rugăciunile și sacrificiile lui vor fi îndesert, și glasul rugăciunilor lor unite cu ale duhovnicului din altar, nu se vor înălța împreună cu fumul de tămâie, Isus la Dumnezeu, care aude, vede, dar nu se grăbește, însă nici nu întârzie...

* * *

..Nu întârzie Dumnezeu, de a da răspuns rugăciunilor pornite din inimile triste, a căror nădejde le a fost numai glasul Evangheliei Sfinte. Și azi atâta bucurie, atâta fericire înlocuiește durerea de „ieri”!... Și lacrimile amare din acele zile, când pe plaiurile noastre soarele nu resărea pentru noi ci pentru streinul hain, azi, însă, soarele nostru răsare mai tânăr, mai strălucitor, și razele lui prietenoase și blânde, pătrund și prin cele mai afumate ferestre mici de sub streșina joasă a casei cu prispa spoită, cu spoiala cenușie posomorâtă, întocmai ca și sufletele ce o locuiau; azi, însă, spoiala este schimbată în varul alb și sănătos, împreună cu văruirea sufletelor spoite, în care azi pătrunde tot mai mult și mai stăruitor lumina, razele dulci ale soarelui dreptății depe bolta albastră a cerului fără nouri furioși și plinși de vijelii, de ieri, și din sămburele credinței lui a crescut arborele cu ramurile tot atât de întinse, cât și rădăcinile lui puternice, cari au fost udate numai cu lacrimile durerii, cu lacrimile suspinelor.

Da...! Rădăcinile acestei credințe au fost hrănite mai mult cu dureri, decât cu bucurii.

M'am întrebat în clipele mele de meditare, m'am întrebat, dacă acel arbore mai este și azi, îngrijit, stropit și udat, măcar din când în când...?

... Viața, cu toate deșertăciunile ei mi-a răspuns:

— Nu! Nu! Nu mai este udat acel arbore, astăzi... și rădăcinile lui încep, să lăncezească, iar coroana lui, nu-și mai dă rodul de alte dăți.

Așa mi-a șoptit glasul zilei de azi, cu zâmbetul disprețului pe buzele ei încrețite și ofilite de bruma păcatului, a rătăcirii, a desfrăului, a împilării, a urei, care stă la

pândă la fiecare colț de uliță, sau trădă întunecaia de besna nopții înourată, a nopții fără lună, acolo, unde răii au stins telimarele, pentruca ei să poată ucide, jefui și destrăna, nevăuți de nimeni, nici de Dumnezeu măcar, de care se tem și se cutremură și dracii din iad, dupăcum spune Sf. Scriptură. Și scârbit am alungat din fața mea acest informator, mergând, ca să mă conving singur, în persoană, dacă rădăcinile arborelui sunt udate și coroana lui mai aduce rodul de altă dată.

Și dacă drumul, care duce la pădurea depe dealul *Niculei* de lângă Gherla, dacă drumul, care duce la această pădure cu poiana frumoasă pe care este zidită Mănăstirea *Maicii Domnului* — ca loc de închinare, din cele mai vechi timpuri, despre a cărei vechime grăiesc bărnele mâncate de cari din pereții vechei mănăstiri, lângă care s'a zidit Mănăstirea cea mare, cu două turnuri de catedrală mare, ca și sufletele acelor ctitori, cari au făcut o pentru închinarea poporului plin de evlavie, care vine din toate departările, odată în an, la Hramul Ei, din ziua Sfintei Mării, la 15 August.

— Care suflet românesc și creștinesc, n'a auzit de Icoana făcătoare de minuni din Sfânta Mănăstire a Maicii Domnului dela *Nicula*??

— Cine n'a auzit — dacă n'a avut fericirea ca să vadă cu ochii, — imensul popor, plin de credință, care aleargă la acest loc de pelerinaj și cucernică închinare dela Sfânta Mănăstire a Maicii Domnului din *Nicula Gherlei*??

— De mic și nepriceput copil, am auzit de Sfânta Mănăstire, și dacă din satul meu, plecau creștinii harnici de a-se închina Sfintei Icoane făcătoare de minuni apoi, nu-i împiedecă cei 80—100 de Km. cale pe jos, de unde se întorceau tot pe jos, cu sufletele ușurate și fericite de a-se fi putut atinge, măcar, de un colț al ramei sfintei Icoane, de care atingeau câte-o năframă, pentru durere de cap, „mătâniile” pe cari le țineau apoi, agățate de cuiul de sub icoana din peretele casei lor, pentruca s'o ferească puterea Ei, de orice primejdie, și astfel Icoana făcătoare de minuni, din Mănăstirea *Niculei*, avea atâtea legende frumoase, atâtea bolnavi vindecați, atâtea blesteme deslegate, atâtea farmece și spirite rele alungate; iar credința unei minuni, din vremurile de demult, cumcă la atingerea de această Icoană sfântă, unei fete nevrednice și pângărite de păcatul greu și neiertat, i-au căzut imediat costițele, și alte ca acestea — era veșnic obiectul de povestiri morale din șezătorile fetelor cu furca, și a flăcăilor cu fluierul, cari se distrau cu doinele atât de duioase, și curate, ca-și gân-

durile lor, ale tuturor, cari ascultau, printre altele, și legenda sfântă și plină de atâta învățatură morală, a Sfintei Icoane făcătoare de minuni dela Nicula—Gherlei.

...M'am întrebat — apoi :

— Mai trăește, oare, și azi, în sulețele creștinilor de azi aceeași credință, aceeași evlavie, același zel și aceeași „sete” după cuvântul sfânt al lui Dumnezeu??

— ai alergă, oare, și astăzi, acest popor cucernic de ieri la Sf. Mănăstire și locaș de închinare dela Nicula??

— Mai însetează de dreptatea, auzită din gura sfântului Lor Arhiepiscop, ca de alte dați??

Cine știe, mi-am zis; și în nedumerirea mea, de a-mă convinge cu ochii mei de realitatea acestei rapsodii a poporului român, a poporului care trăiește și azi prin credința lui Dumnezeu, și sf. Biserica Sa, de puterea mistică, care a călăuzit acest popor veșnic credincios, veșnic neclintit[?!?], am luat toiagul, pornind pe drumul, care duce dela Vilașul-Mare, la Nicula-Gherlei: și de-acolo, sus, pe dealul păduros, de unde se văd ridicându-se, falnic, cele două turnuri înalte, din care răsunau clopotele, cari însoțeau pe Prea Sfințitul Arhiepiscop, suit în carul tras de patru boi, suindu-L cu greu pe panta piezișă și alunecoasă în urma ploaiei din noaptea aceea, când poporul credincios, sosit cu o zi mai înainte, a stat și răbdat sub cerul liber, cari n'au mai încăput sub locașurile de adăpost, anume făcute...

Pe drumul, ce suie la Sf. Mănăstire, de o parte și pe alta, cerșitorii ologi, ciungi, orbi — unii [mai puțini], așa veniți în lume, pentru ca cei „întregi” să aibă recunoștință către Creatorul lor, pentru dărnicia mare, ce El a avut-o față de unii — care poate nu meritau, și alții — [cei mai mulți] — ologi și ciungi, batjocoriți de schijele obuzelor de pe câmpul de bătăie și lupta între popoare: aceștia, ca niște mărturie, a jertfei sfinte, adusă pe altarul Patriei, pentru desrăbirea atătoră și atătora, cari treceau plini de milă pe lângă ei, oprindu-se și aruncând o monetă în palaria, sau ulcică aceluia, ce apoi, mulțumeau în limbajul lor nenorocit, de „Bogdea-Proste”.

Sosit la locul de închinare — la locul, unde atâta popor era adunat, încât niodată nu mi-aș fi putut imagina o „adunătură” de oameni în așa număr mare și sfânt, de a asculta predica mare a vieții Prea-Curatei Fecioare Maria, rostite de însuși P. S. S. Arhiepiscopul lor *Iuliu*, care suit pe amvonul purtativ de pe terasa Sf. Mănăstiri, cu Sfântul Coif pe cap și cu Sf. Toiag Apostolic în mâna dreaptă, rostea

cu vocea Sa clară și sonoră marea fericire, pe care Dumnezeu o revarsă din tesaurile Sale în inimile aceluia, cari caută pe Domnul. lăsându-și casele lor, copiii lor în primjdie, — poate, și au alergat la acest loc sfânt de închinare, și cu vocea încândă de plânsul înăbușit al fericirii, Prea Sfințitul Arhiepiscop, desfășura curgător, ca o apă limpede și lină, pe pârânașul pornit dela izvorul din munte, care „izvor”, era însuși sufletul Său la care, în aceea zi, se adăpau atâtea sulețe însetoșate după dreptate, după adevărul Dumnezeesc, după „pacea” care numai *acolo* se găsește, *acolo* pe drumul cu șirul lung de cruci, pe drumul străjuit de cerșetorii necăjiți, și pe drumul de-atâtea ori bătătorit de cercetătorii îndurărilor și a Harului Sfintei Vergure Marii; pe drumul, pe care l-a dus și pe Sf. Apostol Pavel: *spre Emaus*, pe acel drum, au aflat atâtea sulețe pacea și convertirea la întoarcerea spre viața împăcată cu Dumnezeu conștiinții din fiecare din noi, cari ducem cu încredere jugul și sarcina depe sulețele no stre și o depunem *acolo*, la locașul sfânt de închinare, și sorbim din acel pârânaș curat și limpede, ce murmură atât de stăruitor, pe sub muntele acoperit cu pădure, a poienii sfinte dela Mănăstirea Sfintei Marii — din Nicula-Gherlei...

...Pe același drum, spre catedrala română-unită, cu sulețele împăcate cu Dumnezeu prin Mărturisire și împărțășiți cu sf. Taină a Luminecăturii, poporul înșirat în convoiul unei procesiuni, călca cu pașii cadentați la vale, în urma carului purtător al aceluiaș Arhiepiscop sfânt și slăvit de popor pe care-l păstorește cu atâta blândățe, cu atâta dreptate, cu atâta iubire, veșnic citită în ochii umezi.

Și cu refrenul ecoului aceluiași cuvinte, întors acasă, în odaia mea singuratecă și liniștită, îmi răsună viu, aceeași poezie a *rapsodiei poporului* care și astăzi — ca și ieri — a fost și va fi veșnic adăpat din aceleași izvoare cu adevărat sfinte, și dacă *ieri* își udau tulpina credinței lor cu lacrimile dureri, apoi *azi* am văzut cu ochii mei, că sunt tot astfel udați — tot cu lacrimi — însă nu cu lacrimile întristărilor și a durerilor trecute, ci *cu lacrimile bucuriei, ale iubirei și a tot ce a cerut acest popor, prin rugăciunile lui pline de nădejdi.*

Da!... Acesta este adevărul, acesta este ultima convingere, despre masa mare a poporului blând a poporului bun, a poporului iubit de Dumnezeu..

Și astfel crezând, trăiesc multe clipe din această sfântă rapsodie, și în urechile-mi ce veșnic îmi vâjăia sirena descurajată

a unei luntre, ce voiau s'o înghită valurile nemiloase a unei vijelii, azi văd, că a fost — poate — numai în vis, și în locul acelei sireneperate, azi îmi răsună acel imn sfânt, cu care acel cortegiu, acel popor credincios petrecea pe P. S. S. Iuliu, Arhierul lor, însoțit de clopotele răsunătoare, care acompaniat de atâtea glasuri, ce coborau lin la vale spre acelaș drum spre Gherla, cu acelaș imn de :

— O, Marie!!! Ți cântăm Ție...
— Marie!... Marie!!!

..Și astfel Istoria timpurilor, cari vin, va eterniza aceleaș slove nemuritoare în paginile Ei, cumcă *acest popor român în conștiința lui și neclintit în credința sfântă a strămoșilor lui, este un popor, care va trăi în vece: atât pe pământ, cât și în Ceriuri...*
V. Reu

Unitatea și indisolubilitatea Căsătoriei.

— **Disertație pentru conferința protopopiatului Giula ținută la 21 Iunie 1931.** —

de protopopul *Iosif Sângeorean.*

Onorată Conferință,

Una dintre greutățile pastorale cele mai mari, ce le întâmpinăm noi cei puși în nemijlocită păstorire a sufletelor, este fără îndoială cazul de divorț și concubinajile, cari mai ales după războiul cel mare și trebuie să spunem — după unirea politică, prin nesocotita râvnă spre proselitism a Bisericii neunite — precum și prin sectarismul ce neagă sacramentalitatea căsătoriei, s'au lătit ca ciupercile după o ploaie caldă și abundentă.

Cu toate viciile ce le are poporul nostru credincios, scufundarea sa în o nelegiuire, cum este dimiterea soției și convețuirea cu alta — cu, sau fără binecuvântarea ministrului acatolic — nu ar face-o la nici un caz, dacă ar fi în conștiința deplină a acestei nelegiuri și ar fi în clar cu absoluta unitate și indisolubilitate a căsătoriei creștine.

Având în vedere aceasta, pentru a se lumina la priceperea poporulul tema designată mie ca disertantului ordinar la aceasta adunare tractuală, despre „Unitatea și indisolubilitatea Căsătoriei“, încerc în următoarele a desvolta obiectul în cadrul unei conferințe modeste.

* * *

Unitatea și indisolubilitatea căsătoriei se poate privi sub trei aspecte și anume: din punct de vedere dog-

matic, din punct de vedere juridic și din punct de vedere social.

La tratare iau aceste aspecte în ordine inversă pentru mai buna clarificare a chestiunii.

1.

Punctul de vedere social este mult ventilat în presa zilnică, chiar și laică și necredincioasă, vazându-se ravagiile, ce le face divorțul și concubinajul, — distrugând familii, nimicind exintențe, născând crime așa zise pasionale și înveninând sufletele plăpânde ale copilașilor. Din numai considerații sociale reclamă presa laică și necredincioasă restrângerea și prevenirea divorțului.

2.

Punctul de vedere juridic civil este, că în cele mai multe legiuri lumești — legiferând aceste, deși incompetent, în privința căsătoriei însăș — se admite divorțul sub diferite motive pentru a se ușora traiul cetățenilor.

Dreptul bisericesc oriental, în baza legiurilor împărătești — adecă dreptul civil — susceptute în Pravilă și Nomocanon admite asemenea divorțul. Sunt interesante în această privință Canoanele 179—235 din Pravilă (Indreptarea legii sau Indreptarul împărătesc), care este un amestec de drept bisericesc și civil, legiferând despărțirea totală i nunții și care se poate aplica în cela

mai multe cazuri de neînțelegere sau reavoința a soților de căsătorie. (Meletie Drăghici, Legile bisericesti, Timisoara, 1873, pag. 40—68). — Dealtcum în aceeași privință este un amestec și multiplicitate de vederi și adevărate practice diferite între Bisericile ortodoxe. Legiferarea canonică și uniformă în materie de căsătorie este între desideratele Sinodului ecumenic dorit de Ortodoxie. (Unirea, No. 39 din 1930).

Mai curios este faptul că s'ar părea că și unii dintre sfinții Părinți ai Bisericii ar admite divorțul. Așa sfântul Vasile cel Mare în cristola către Amfilochiu cap. 9. (Pitra, Iuris ecclesiastici Graecorum Historia et Monumenta, Romae, 1864, I., 582) vorbește în felul: „că femeia care părăsește pe bărbat sau este preacurvă dacă se însoțește cu alt bărbat. Acela însă care a fost părăsit este vrednic de iertare și femeia care locuiește cu el nu se judecă de preacurvă. Inșă dacă bărbatul care se desparte el de soția sa, merge la alta, este și el preacurvar, pentru că o face pe ea să preacurvească, și este preacurvă și aceea ce locuiește cu el, pentru că a luat la sine bărbat strein“. — În notele explicative (Pitra I., 614, 615) se spune, cumcă aceasta curiozitate provine din faptul că sfântul Vasile vorbește singur de un obicei, — cum însuș spune: „și nu ușor se poate prinde temeiul acestui lucru, dar obiceiul așa s'a întărit“, — că adevărat bărbatul părăsit de soția sa să nu fie numit și considerat de preacurvar, dacă va locui cu alta femeie. Mai ales că însuș spune în Regula 75 din Moralia: „nu trebuie despărțit pe bărbat de soție sau pe soție de bărbatul său, ci numai dacă s'ar prinde în adulter; însă ambilor, sau că ar lăpăda pe soție, sau că ar fi lăpădați de soții, se oprește căsătoria nouă“.

Dreptul bisericesc nealterat de influințe de ale puterii lumesti și nefavorizând slăbiciunile omenești, nu admite desfacerea căsătoriei creștinilor care este rată și consumată (Conc. Prov. I., Titlu V., Cap. VIII. — C. I.

C. Can. 1013 §. 2.), deoarece, cum spune Conc. Prov. este acest lucru de instituțiunea Domnului Hristos, — sau cum spune așa de frapant C. I. C. în Can. 1012: „Christus Dominus ad sacramenti dignitatem evexit ipsum contractum matrimonialem inter baptizatos“. Și în Can. 1013: „Essentiales matrimonii proprietates sunt unitas et indissolubilitas, quae in matrimonio christiano peculiarem obtinent firmitatem ratione sacramenti“.

Fiind deci căsătoria sacrament instituit de către Domnul nostru Iesus Hristos, numai singur sub respectul dogmatic și adevărat a dreptului divin se poate considera și privi în merit și toate considerațiunile sociale și juridice pot să contribuie la apărarea căsătoriei pentru a convinge pe individul recalcitrant sau necunoscător al Cuvântului dumnezeesc.

3.

Acest lucru nu trebuie mult explicat, deoarece ne este cunoscut înțelesul din locurile clasice referitoare ale stintei Scripturii: Mat. 5, 32 — „Dară eu Vă zic vouă, că tot cel ce-și va lăsa muierea sa, afară de cuvânt de curvie, o face pe ea să preacurvească, și cel ce va lua pe cea lăsată, preacurvește“ (unde nu se zice că sunt liberi să se recăsătorească soții despărțiți pentru adulter) Mat. 19. 6. — „Deci ce a împreunat Dumnezeu omul să nu despartă“. Luc. 16, 18. — „Tot cel ce-și lasă muierea sa, și ia alta, preacurvește; și cel ce ia pe cea lăsată de bărbat, preacurvește“.

O expunere măiastră despre unitatea și indisolubilitatea căsătoriei, în baza acestor locuri din sfânta Scriptură, se cuprinde în Homilia sfântului Ioan Gură de aur în locul 1 Cor. 7. 30, 40, sau Homilia așa zisă despre cartea de slobozenie — despărțanie, ce subsemnatul am tradus-o în românește după textul aflător în Patrologia Greaca de Migne, Vol. 51. (Cultura Creștină 1924, Nr. 7—9 pag. 210-220).

Din experiență pot să spun, că ar-

gumentarea clară și perceptibilă de orice minte, chiar și mai incultă, — așa cum se cuprinde în această Homilie. — este așa de convingătoare, că trebuie bine fixată în arsenalul nostru pastoral, pentru a ne folosi de ea spre a mântui sufletele de pierire prin păcatele preacurviei.

Mănecând din locul 1 Cor. 7, 39.40.: „Miereea legată este legii, câtă vreme trăiește bărbatul ei; iară dacă moare bărbatul, sloboda este după carele va vrea să se mărite; numai întru Domnul“, — spune că orice va face femeia, soția unui bărbat; chiar de ar fi dimisa prin carte de despărțanie și se va duce la alt bărbat, legea totuș o ține și o leagă, și ea este preacurvă. Legea este ca un lanț, ca o catenă, ce se târește după ea toată vremea cât trăiește bărbatul prim. Și spune din cuvânt în cuvânt următoarele: „Să nu-mi citești mie legile lumii (nomous anagnos) cari lasă să se dea cartea de despărțanie (biblion apostasion) și permit divorțul. Nu după acele te va judeca Dumnezeu pe tine în ziua aceea, ci după legile statorite de el“.

Cum se poate? Și însuș Moisi a lăsat liber divorțul prin cartea de despărțanie. (Deut. 24, 1.). Și iată argumentarea clasică a sfântului Ioan Gură de aur — foarte potrivită de a apăra unitatea și indisolubilitatea căsătoriei împotriva sectarilor.

Moisi a lăsat în voia bărbatului ca să-și dimită femeia, dacă a aflat întru ea lucru urât. — Tu însă ascultă pe Hristos carele zice: „Că de nu va întrece dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra întru împărăția cerurilor.“ (Mat. 5, 20.). Și ascultă iarăș ce zice: „Că tot cel ce va lăsa miera sa, afară de cuvânt de curvie, o face pe ea să preacurvească și cel ce va lua pe cea lăsată preacurvește“. (Mat. 5, 32.). — Legea lui Hristos este mai presus, este desăvârșirea Legii vechi. Cu toate că Moisi pentru slăbiciunile poporului a permis divorțul, căsătoria dintru înce-

put este indisolubilă.

Și Domnului Hristos i-s'a făcut obiecțiunea cu legea lui Moisi din partea fariseilor, atunci când vorbea despre unitatea și indisolubilitatea căsătoriei. (Mat. 19.). „Pentruce dară a poruncit Moisi a da cartea de slobozenie, și a o lăsa pe ea?“ (V. 7.) Hristos a răspuns: „Moisi după învârtoșarea inimii voastre a îngăduit (nu a poruncit. — grafei, dorei, — va scrie va da — scribet, dabit) vouă să vă lasați miera, însă din început nu a fost așa“. (V. 8.) Dacă Dumnezeu dela început ar fi văzut de lucru permis divorțul, lui Adam i-ar fi facut două miera, că dacă va vrea să dimită pe una și să o ia pe cealaltă; așadara prin chiar facerea omului s'a dat legea despre unitatea și indisolubilitatea căsătoriei.

Dar nici pe Moisi nu l-au înțeles nici chiar iudovii pe deplin, deoarece din locul unde se vorbește despre cartea de despărțanie (Deut. 24, 1—4.) apare, că femeia dimisă și măritată după alt bărbat nu mai este în căsătorie legiuită. Anume locul acela în întregime sună în felul următor: „Iară de va lua cineva miera și va locui cu ea și va fi de nu va afla har înaintea lui, pentrucă a aflat întru ea lucru urât, va scrie cartea de despărțanie și o va da în mâinile ei, și o va slobozii pe ea din casa sa. Și ea ducându-se se va putea mărita după alt bărbat. Și de o va urii pe ea bărbatul cel mai de pe urmă, va scrie și acesta carte de despărțanie, și o va da în mâinile ei și o va slobozii din casa sa. Și dacă va muri bărbatul cel de pe urmă, carele o a luat pe ea miera și bărbatul cel dintâi, carele o a slobozii pe ea nu va putea să se întoarcă și să o ia pe ea iarăș miera și-și, dupăce s'a pângărit ea, că uriciune este înaintea Domnului Dumnezeului tău: și să nu spurcați pământul, care Domnul Dumnezeul vostru îl dă vouă să-l moșteniți“.

Aici la înțeles se declară, cumca a două căsătorie, trăind însă întâiul bär-

bat, mai vartos este pângărire decât căsătorie. Nu cu aceea se motivează, de ce anume nu o poate lua iarăș bărbatul cel dintâi, — că adevărat a fost soția altuia. — ci deoarece este „pângărită“ (miasma — spurcată), că astfel de lucru este uriciune (bădedygma — lucru abominabil) înaintea Domnului.

Vezi dară cum conglăsuiește Moisi cu Hristos, ne întreabă sfântul Ioan Gură de aur.

În această homilie despre cartea de despărțanie pe larg arată sfântul Părinte în mod eclatant uriciunea și imensul păcat al preacurviei, — dar desvoltarea în această direcție nu intră strict în tema prezentei disertații.

* * *

Preîntimpinarea concubinajilor și curmarea însoțirilor nelegiuite mai cu efect se poate atinge prin: punerea în lumină și în deplin înțeles a legii divine. Și mai ales trebuie să fie evidențiat, că însoțirile potrivnice legii dumnezeiești nu se pot consfinți prin nici o binecuvântare, a nici unui preot, căci nu poate acela să facă îngăduit ceea ce Dumnezeu oprește. Aceluia apoi, care nu vrea să vadă lumina și nu ar vrea să audă și să asculte de cuvintele Domnului, în mod deschis i-se poate spune, că este singură pierirea lui sufletească, deoarece el plăcerea cărnii o pune mai presus decât pe Hristos — sau, după cum se exprimă Abraham a Sancto Clara, preacurvarul merge mai accelerat spre iad, decât alți păcătoși, deoarece el nu merge pe jos, ci aleargă în galop, călare pe o iapă albă.

Diverse.

Prea Sfinția Sa Părintele nostru Episcop Iuliu, în 8. l. c. la sărbătoarea Sfintei Măriei mici și-a terminat vizitația canonică întreprinsă pentru cercetarea credincioșilor din Țara lui Iancu. Acest nou Apostol al Arhierelui nostru, care l-a ținut în Munții Apuseni timp de două săptămâni, a fost un nou și rar prilej de elevare sufletească pentru credincioși și de mare mângâiere pentru Prea Sfinția Sa.

Asupra momentelor din vizitația canonică vom reveni prin un raport detaliat.

Din vizitațiile canonice Prea Sfințitul s'a reîncors la Reședința Marți, la 8 Sept. c seara, însoțit fiind de Reverendisimul D. Dr. George Vidican canonic și Clarisimul D. Dr. Emilian Leményi, profesor de Teologie.

În 13 l. c. Prea Sfinția Sa a plecat spre sf. Mănăstire dela Strâmbu, unde în cealaltă zi, la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci a pontificat sf. Liturgie Arhierescă în cadrele căreia a conferit Ordul Preoției clericalui Atanasiu Oniga și a ținut cuvântare poporului credincios care, cași în alți ani, și în anul acesta a alergat la această mănăstire în număr de circa 5 6000 de peregrini.

În 20 Sept. a. c. Prea Sfințitul, la dorința Excelenței Sale Părintelui Mitropolit, Dr. Vasile Suciu, va consacra biserica nouă din Țagu, din Arhidieceză; în 27 Septemvrie va consacra biserica din Boju (tr. Clujului), iar în 4 Octomvrie pe cea din Lupoiaia (tr. Buciumilor). Asupra acestor momente, cari toa e sunt prilejuri binevenite pentru întărirea în credință a credincioșilor, vom reveni.

Școala Normală gr. cat. de fete Gherla.

No. 89

16. IX. 1931.

Publicație

În ziua de 30 Septemvrie 1931 ora 10 dimineața se ține licitație publică în conformitate cu ordinul Nr. 133.719/1931 al Oficiului Central de Licitații, la școala normale gr. cat. de fete din Gherla, pentru aprovizionarea școlii cu carne, grăsimi și făină, în cantitate aproximativă:

1. Carne — — — 2.200 kg.
2. Grăsimi — — — 500 „
3. Făină pentru pâine 8.500 „
4. Făină cal. I. — — — 480 „
5. Făină cal. II. — — — 400 „

Condițiunile detaliate se pot cunoaște la Direcțiunea școlci normale de fete în orice zi de lucru,

Directoare,
A. Suciu